Vietnamese - Number 60
January 2019

Viêm Hoại Tử
(Vi Khuẩn Ăn Thịt Người)
Necrotizing Fasciitis
(Flesh-Eating Disease)

Viêm hoại tử là gì?

Viêm hoại tử (necrotizing fasciitis) (*neck*-roe-tie-zing fa-shee-*eye*-tis) thường được gọi là "bệnh vi khuẩn ăn thịt người". Đây là bệnh nhiễm khuẩn rất nghiêm trọng ăn lan một cách nhanh chóng các mô tế bào (da thịt) chung quanh các cơ bắp. Trong một số trường hợp, tử vong có thể xảy ra trong vòng từ 12 đến 24 tiếng. Bệnh viêm hoại tử gây tử vong cho khoảng 1 người trong số 4 người bị nhiễm bệnh.

Bệnh viêm hoại tử có thể bắt đầu bằng một vết đứt hoặc vết bầm nhỏ bị nhiễm trùng. Bệnh có thể xảy ra sau khi bị nhiễm bệnh thủy đậu. Đôi khi không có vết thương hoặc thương tích rõ rệt ở da.

Các triệu chứng của bệnh là gì?

Hầu hết có triệu chứng đột ngột bị đau và bị sưng cùng với vết thương bị tấy đỏ. Sốt cũng có thể xảy ra. Việc bị đau thường dữ dội hơn mức quý vị nghĩ là có cho vết thương hoặc thương tích như vậy. Việc bị đau có thể đôi khi xảy ra ở một chỗ xa với vết thương. Bệnh có thể lây lan một cách nhanh chóng đến tay, chân, hoặc một phần khác của cơ thể nơi bị ảnh hưởng. Hình thức nhiễm trùng này có thể gây hoại thư – mô tế bào bị chết ở một phần của cơ thể.

Điều gì gây nên bệnh viêm hoại tử?

Viêm hoại tử gây nên bởi một số các vi khuẩn khác nhau. Một trong những vi khuẩn này là streptococcus nhóm A. Các vi khuẩn này được tìm thấy trên da hoặc trong mũi và ở cuống họng của những người khỏe mạnh. Nhiều người mang các vi khuẩn này trong mình nhưng không bị bệnh. Các vi khuẩn này cũng có thể gây bệnh viêm cuống họng (strep throat), bệnh ban đỏ, các sự nhiễm trùng da, và sốt thấp khớp. Người ta vẫn chưa thể hoàn toàn hiểu tại sao vi khuẩn streptococcus nhóm A đôi khi gây bệnh viêm hoại tử. Tuy nhiên, các vi khuẩn này tạo ra các độc tố hủy hoại mô tế bào cơ thể một cách trực tiếp. Vi khuẩn cũng khiến cho hệ miễn dịch của cơ thể tự hủy diệt tế bào của chính cơ thể trong lúc chống lại vi khuẩn.

Để biết thêm thông tin về vi khuẩn streptococcus nhóm A, xin xem HealthLinkBC File #106 Nhiễm Trùng Streptococcal Nhóm A.

Bệnh lây lan như thế nào?

Vi khuẩn streptococcus nhóm A lây lan qua sự tiếp xúc với nước miếng hoặc niêm mạc của miệng, mũi hoặc cuống họng của một người bị nhiễm bệnh. Người bị nhiễm bệnh có thể có hoặc có thể không có các triệu chứng. Khi một người bị bệnh ho hoặc nhảy mũi, vi khuẩn lây lan qua các giọt nước nhỏ trong không khí. Quý vị có thể bị nhiễm khi quý vị hít vào những giọt nước nhỏ này, chạm tay vào những đồ vật bị nhiễm khuẩn, và sau đó chạm tay vào mắt hoặc màng nhầy niêm mạc của quý vị hoặc cho tay vào miệng. Vi khuẩn cũng có thể lây lan qua sự tiếp xúc gần gũi của cá nhân. Ví dụ hôn hít, hoặc dùng chung ly tách, muỗng, nĩa hay hút thuốc lá chung.

Những người có nhiều rủi ro nhất để bị lây từ một người nhiễm bệnh là:

- Những người sống cùng một nhà với người bị nhiễm bệnh
- Những người ngủ chung phòng với người bị nhiễm bệnh
- Những người tiếp xúc trực tiếp với miệng hoặc các dịch tiết ra từ mũi của người bị nhiễm bệnh

Làm thế nào có thể ngăn ngừa bệnh viêm hoại tử?

Không có thuốc chủng ngừa các sự nhiễm khuẩn streptococcal nhóm A. Thuốc kháng sinh được đề nghị dùng nếu quý vị có sự tiếp xúc gần gũi với một người bị bệnh viêm hoại tử gây nên bởi streptococcus nhóm A (ví dụ, nếu quý vị sống cùng một nhà). Vì dạng nhiễm khuẩn streptococcus nghiêm trọng này có thể tiến triển rất nhanh, cách tốt nhất là phải được chăm sóc y khoa ngay khi vừa xuất hiện các triệu chứng. Nên nhớ, một dấu hiệu báo trước của bệnh này là bị đau nhức dữ dội nơi có vết thương.

Hãy luôn luôn chăm sóc kỹ lưỡng các vết đứt nhỏ để giảm thiểu rủi ro các mô tế bào dưới da bị nhiễm trùng. Nếu quý vị bị một vết đứt hay vết thương nhỏ, hãy rửa kỹ bằng nước xà phòng ấm, và băng lại để giữ cho vết thương được sạch sẽ và khô ráo.

Bệnh được chữa trị như thế nào?

Thuốc kháng sinh là một phần quan trọng của việc trị bệnh viêm hoại tử. Tuy nhiên, chỉ riêng thuốc kháng sinh thì thường không đủ. Điều này là vì bệnh viêm hoại tử cắt đứt nguồn cung cấp máu đến mô tế bào cơ thể, và vì vậy máu không thể mang thuốc kháng sinh đến nơi bị nhiễm trùng để giết vi khuẩn. Giải phẫu, kết hợp với thuốc kháng sinh, thường là cách để điều trị.

Các khả năng khiến tôi có thể bị bệnh viêm hoại tử là gì?

Rủi ro khiến quý vị bị bệnh viêm hoại tử gây nên bởi streptococcus nhóm A thì rất thấp. Tại B.C., khoảng 4 người trong số 1 triệu người bị bệnh này mỗi năm. Ngay cả nếu quý vị có sự tiếp xúc gần gũi, lâu dài với người bị bệnh viêm hoại tử, khả năng để bị lây nhiễm cũng rất thấp.

Một số người được biết có rủi ro bị nhiễm bệnh cao hơn. Chích ma túy là yếu tố rủi ro lớn nhất. Các yếu tố rủi ro khác bao gồm:

- Các vết thương ở da (phỏng, chấn thương, giải phẫu)
- Một hệ miễn dịch suy yếu vì bệnh tật hoặc do điều trị y khoa
- Các bệnh mạn tính chẳng hạn như bệnh tim, bệnh phổi hoặc bệnh gan, các biến chứng từ sự nghiện rượu hoặc bệnh tiểu đường
- Gần đây có sự tiếp xúc gần gũi với người đã bị bệnh viêm hoại tử gây nên bởi streptococcus nhóm A
- Bệnh thủy đậu

Mới bị nhiễm bệnh thủy đậu có thể làm tăng rất nhiều rủi ro mắc bệnh viêm hoại tử. Tuy bệnh thủy đậu không phải là nguyên nhân của rất nhiều trường hợp khiến bị bệnh, nhiễm khuẩn streptococcus ở da có thể là một biến chứng của bệnh thủy đậu. Tất cả những ai chưa bị bệnh thủy đậu hoặc chưa chích ngừa bệnh thủy đậu (trái rạ) nên chích thuốc chủng ngừa bệnh thủy đậu. Để biết thêm thông tin về thuốc chủng ngừa bệnh thủy đậu, xin xem HealthLinkBC File #44b Thuốc Chủng Ngừa Bệnh Thủy Đậu (Trái Rạ).

BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority